

A Ladás férfi

Székesfehérváron laktunk, egy sorházban, amit négy fiatal családapa – többek között a férjem is – építettek az 1980-as évek elején társas vállalkozásban. Ez azt jelentette, hogy a jelentkezők építési telket kaptak a tanácstól, kb. 10 havi mérnöki fizetség fejében. A férjem szerencsés volt, mert az édesapja kifizette ezt az összeget, mondván, hogy nem sietős a visszafizetése.

Ezen kívül különböző kedvezményeket kaptunk a tanácstól, mert többszintű telepszerű építésbe kezdtünk, amit a tanács támogatott. Persze három évet kellett várni, mire az istenek malmai elkezdtek őrölni, és az első szőlőtőkét kivághatták a férfiak. Ekkor nyújthattuk be a különböző támogatási kérelmeket, úgy, mint fizikai dolgozó, én 100 ezer forint vissza nem térítendő összeget kaptam (ez akkor a havi mérnöki fizetésem húszszorosa volt), a vállalattól egy másik 100 ezer forintot kaptam, 30 évi törlesztésre, a férjem pedig 80 ezret kapott a munkahelyéről 25 évi törlesztésre. Ezen kívül a három gyermekünk után 100 ezer forint szociális támogatást is kaptunk. Ez összesen 380 ezer forint volt. Az építkezés tervezett összköltsége 800 ezer forint volt, ez 100-szorosa a férjem vezetőmérnöki havi fizetésének.

Természetesen sok pénzt kellett így is havonta hozzákeresni, tehát elhatároztuk, hogy visszamegyek dolgozni a Tésztagyárba. Az új igazgatóval igen jól megértettük egymást, és bár raktárosnak vett fel, mérnöki fizetést kaptam, hiszen élelmiszeripari mérnökként lettem a vállalat dolgozója az után, hogy a Budapesti Húsipari Vállalatnál három évig dolgoztam, és a harmadik év végén, amikor már tudták, hogy férjhez megyek és Székesfehérvárra költözöm, még adtak egy Kiváló Dolgozó díjat a Tavaszi Forradalmi Napok sikeres főszervezőjének.

Tehát nagy volt az igyekezet a férfiakban, hogy minél előbb házasembernek mondhassák magukat.

Addig három albérletben laktunk, és mindenhol született egy-egy gyermekünk. Pénzhiány miatt visszamentem dolgozni a Tésztagyárba. Természetesen a lányokat bölcsődébe kellett járatni. Zsófikánk két évescske, Veronikánk pedig éppen hogy betöltötte az egy évet. Bálint már nagycsoportos óvodás volt a közeli óvodában.

Egy szóval, ismét dolgozni kezdtem, mint raktáros, két műszakban, mert kellett az én fizetésem is. Jó fizetést kaptam a munkámért. A kollegák kellőképpen irigyeltek is érte. Így aztán amikor csak teheték, keresztbe tettek nekem. Pl. beárultak az igazgatónak azért, mert egyszer rábíztam a targoncásra, hogy ő zárjon, ugyanis 10 óra után is kellett még dolgoznia, én pedig siettem haza a családhoz. Természetesen a targoncás mélységesen elfelejtkezett zárni, és egész éjjel nyitva volt a gyár. Azt persze én magyaráztam meg, hogy nem

történhetett nagy hiba, hiszen éjjel-nappal üzemelt a porta, és nem volt olyan egyszerű kivinni egy zsák résztát sem. Legfeljebb egy zacskó lisztet vagy tojásport a táskában vagy a zsebben.

Sajnos, bölcsödébe kellett járatnunk a gyermekeinket. Csodálatos lények voltak, nekünk a legdrágábbak. Hamarosan kiderült, hogy a lányok nem bírják a bölcsödét: állandóan betegek voltak, hol meghűléses lázzal, hol pedig középfülgyulladással. Végül is úgy döntötünk a férjemmel, hogy nem hagyjuk ilyen egészségtelen helyzetben a lányainkat, így három hónap után visszamentem gyesre.

Egyik kora őszi este, szép csillagos ég volt felettünk, és én gyalog mentem haza, mert elkéstem a buszomat. Észrevettem, hogy egy fiatal férfi követ a Lada kocsijával, ami akkor nagy szám volt. Legtöbb embernek legfeljebb Trabantra telt, miután kivárta az öt évet a tíz százalék befizetése után.

A férfi meg-megállt, és végül is beinvitált az autójába. Én mondtam neki, hogy ugyan sietek haza a családomhoz, de nem ülök be idegenek kocsijába. Tovább mentem egy megállóhoz, ahová a férfi követett. Én voltam 31 éves, ő legfeljebb 28. Amikor megálltam a buszmegállóban, akkor odajött hozzám, és felajánlotta, hogy hazavisz a családomhoz. De kilógott a lóláb. Nyilvánvalóan fel akart szedni. Ezt közöltem is vele, és megmostam a fejét, hogy egy ilyen jóképű fiatalembernek nem így kellene ismerkednie. Szerencsére hamarosan jött a buszom, és hamarabb hazaértem, mint gyalogosan.

Lehet, hogy jobban kellett volna igyekeznem, akár egy taxit is fogni, mert otthon nagy füst várt. A férjem, akinek az volt a dolga, hogy amikor én délutános vagyok, akkor elhozza a két lányt a bölcsödéből (akkor már volt egy tengerkék Trabantunk), a fiunkat pedig az óvodából, majd megetetni őket azzal, amit én délelőtt főztem, továbbá megmosdatni őket, és ágyba fektetni. Sikerült is ágyba dugni a gyereket, nyilván ő maga is jól elfáradt és álmos volt, mert beöntött egy liter tejet a fazékba, feltette a villanytűzhelyre, és csak úgy' ledőlt egy kicsit. Na, mondanom sem kell, hogy a ledőlésből mély alvás lett, és a tej csak égett, és égett, és égett. A fazék pedig már füstölgött, mire hazaértem. Nagy megnyugvással fogadtam, hogy semmi más nem égett ki, csak a fazék. Amikor a párom felébredt a motoszkálásomra, ijedten ült fel, hogy uram isten, a tej. A tej bizony elpárolgott, és a fazék már izzott. Még időben értem haza.

A vén gengszter

A legutóbbi pszichiátriai jelenlétem során sok emberrel találkoztam. Volt ott depressziós, alkoholista, mániás, szkizofrén, személyiség zavaros, pánik beteg, autista, elfekvő és még ki tudja, milyen ember. A nővérek szerint ez csak a jéghegy csúcsa, mert igen sokan vannak kint, segítség nélkül, elhagyatottan, otthon nélkül, munka nélkül, szeretet nélkül. Azt mindenkivel és mindenképpen leszögeztük, hogy ahogy a börtönben, úgy itt is van mindenkinek egy beépített téglája, tehát a kint lévők is csak vigyázzanak magukra.

Minden nap sokat gyalogoltam, mert kellett a mozgás. Ugyan részt vettem a közös foglalkozásokon, úgy, mint gézhajtogatás, mandalázás, szabad kézzel rajzolás és festés, varrás, olvasás, tv-zés és beszélgetés. Mégis sok volt a szabadidő és azt valahogyan el kellett tölteni. A cigarettázókhoz jó volt beállni és fújni-szívni a füstöt, hiszen a fontos dolgokat ott tudtuk meg. Ott derült ki, ki miért, hogyan került be, vannak-e látogatók, hogy van otthon a család nélkülünk, mikor mehetünk ki eltávozásra, és mikor mehetünk végre haza. Néha olvasmányainkról és filmbéli élményeinkről is beszéltünk. Ebéd után például csoportos ülések is voltak, ide azokat a betegeteket hívták meg, akik már gyógyulófélben voltak, és meg kellett tanulniuk, hogyan működjenek